

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

Art. I. Ecclesia Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

S E R M O V.

DOMVS SAPIENTIÆ.

Sensu Allegorico.

ARTICULUS I.

ECCLESIA CHRISTI.

UM vetus Judæorum Templum, Synagoga & Academia repræsentaverint Christi Ecclesiam, sequitur, *Allegoricè*, hanc esse Domum Sapientiæ: quoniam sensu allegorico ea quæ sunt Legis veteris significant ea quæ sunt innovâ. Atque ita sentiunt Auctores isti, gravissimi. S. Ambrosius lib. i. de fide cap. 7. S. Athanasius Orat. v. contra Arianos S. Augustinus lib. xvi. de Civitate, cap. 4. Auctor quæstionum vet. & Novi Testamen, quæstione lxx. ubi *Domus Christi*, inquit, *est Ecclesia*. Anastasius, Nicenus, quæst. xl. in scriptis. Cæsareus Arelatens, homil. vii. de Pascha. S. Gregorius libro xii. Moral. cap. 17. Salonius Viennensis in expositione mystica S. Isidorus lib. viii. Etymol. cap. i. S. Thomas 3. p. q. 32. art. 1. ad 3. & Scripturæ interpretes, Lyranus, Ugo, Salazar. Cornelius. In columnarum significatione non conveniunt. Discrimen designo per numeros.

I. SEPTEM COLUMNÆ significant ECCLESIAS singulas particulares, ex quibus Ecclesia universalis conflatur, & consistit. Ita S. Gregorius lib. xxiii. moral. cap. v. Nam & S. Joannes Evangelista in Apocalypsi cap. i. scribens, ad Ecclesias septem expressit; *Ioannes septem Ec-*

cle-

clesii: nempe, Ioannes, inquit Gregorius, septem Ecclesiam scribit, ut unam Catholicam septiformis gratia spiritu plenam signaret. De his autem docet moraliter exponenda illa Jobi xxvi. *Columna cali contremiscunt, & pavent aditum eius.* Consentit in Columnarum significatione S. Augustinus. lib. xvii. de Civit. cap. 4. aliam tamen causam Septenarii, quia est symbolum plenitudinis, universalitatis: itaque eo universae Ecclesiae est significatione perfecta.

II. Repraesentant Doctores Ecclesiae. Hi enim haec fecus, ac Columnae, Domum, suffulciunt Ecclesiam. Certe, Paulus Apost. ad Galat. secundo, eo sensu Petrum, Petrum, & Joannem vocat Columnas Ecclesiae. Salustius, cuius haec est expositio ita scribit: *Columnae Domus sunt sancti Doctores. Quae columna bene septem esse dicitur quia sancti Doctores repleti sunt septiformi gratia Spiritus Sancti. Quomodo ergo excidit Sapiencia has Columnas? quia malorum Praedicatorum ab amore praesentis saeculi, velut à sua lapidum paravit, & ad portandam eiusdem Ecclesiae fabricam erexit.* Idem habet S. Gregorius, moralium xxxv. cap. 16.

III. Designant VII. Spiritus-Sancti Dona, quibus ipse suffulcit Ecclesiam juxta Isaiae vaticinium cap. xlii. ubi septem Spiritus exprimuntur, quo omnes sunt robore facti, & robur addunt Ecclesiarum Rectoribus, Pastores, Doctoribus, contra quoslibet adversarios, ipsaque Tartari potentiam: *Porta inferi non praevalent.* Ita dicitur Auctor imperfecti operis homil. l. in cap. 24. Mat.

IV. Denotant universitatem Praedicatorum, quod Deus per septem, id est, omnes mundi aetates illi suffulcit. Auctor incertus, qui in Apocalypsim commentatus est, sub nomine Ambrosii & Bedae: *Sapientia inquit edificavit sibi Domum, quando Dominus noster JESUS CHRISTUS ab initio mundi usque ad finem eius ex numerositate*

rum Ecclesiam sibi construxit & constituit. Excidit columnas septem, Prædicatores, qui singulis temporibus convenirent in Ecclesia sua statuit, qui & monitis salutaribus, & bonorum operum exemplis eam sustentarent.

V. Indicant septem Sacramenta, quibus, tanquam Columnis Ecclesia Christiana fulcitur. Ita auctor cate-nægræcorum: idemque habet Lyranus.

VI. Exprimunt Apostolos, quibus numerus septenarius accommodatur à S. Augustino, propter fidem trium Divinarum Personarum per quatuor mundi plagas ab ipsis evulgatam. Aliqua ex dictis conjungit Ugo Cardinalis, & addit alia eodem spectantia, sic scribens SAPIENTIA. id est, CHRISTUS, qui est DEI virtus & DEI Sapiencia, I. Corinth. I. *adificavit*, sua & suorum operatione & prædicatione, *sibi*, non alii, *Domum*, id est, Ecclesiam. *Excidit Columnas septem*: id est, particulares Ecclesias septiformi gratia illustrans per orbem erexit. Vel septem Columnæ sunt Doctores septiformi gratia rotundati, quos quasi columnas ad portandam Ecclesiæ fabricam Christus excidit, id est, ab amore mundi separavit, de quibus Psalmo LXXIV. *Ego confirmavi columnas eius*. Quæ etiam dicuntur septem. non tantum propter septiformem gratiam, sed etiam propter ternarii & quaternarii rationem, qui in se etiam ducti duodenarium faciunt, quot fuerunt Apostoli, qui etiam fidem Trinitatis, in quatuor orbis partibus prædicaverunt.

ARTICVLVS II.

DOMVS SAPIENTIÆ.

Sensu Allegorico & Mystico

VIRGO DEIPARA. UTERUS MARIANUS.

HÆc est communis Patrum antiquorum, & recentium Scripturæ interpretum expositio. S. Ignatius episto-